

„Este mult mai ușor să disimulezi sentimentele pe care le ai, decât să le simulezi pe cele pe care nu le ai”.
La Rochefoucauld

200 de ani de la nașterea lui Pierre Joseph Proudhon

PUNCTUL PE EUROPA

Emil DAVID

Miza electorală a stărilor de criză

Plouă iar cu promisiuni optimiste pe capul românilor, de parcă, atunci când ne așteptăm mai puțin, cornul abundenței s-a revărsat, din întâmplare într-o Românie sufocată de viforul crizei. Care criză? Prima tranșă din împrumutul de la FMI ne-a intrat în cont, prin iunie așteptăm și banii de la UE. Nou prilej de bucurie și exuberanță. Avem bani, avem cu ce plăti salariile bugetarilor, pensiile și ajutoarele de șomaj. Guvernul nu se va mai împrumuta lună de lună, de la tot felul de bănci pentru a-și cârpi vistieria goală și a plăti simbrile. Acum are bani (tot de împrumut!) și se crede din nou stăpân pe situație. Poate începe balul campaniilor electorale pentru europarlamentare și prezidențiale, poate oferi politicienilor de toate culorile șansa de a deschide larg robinetele promisiunilor și darurilor de conjunctură.

continuare în pag. 3

Sediul Fondului Monetar Internațional

Un desen strategic îndrăzneț (III)

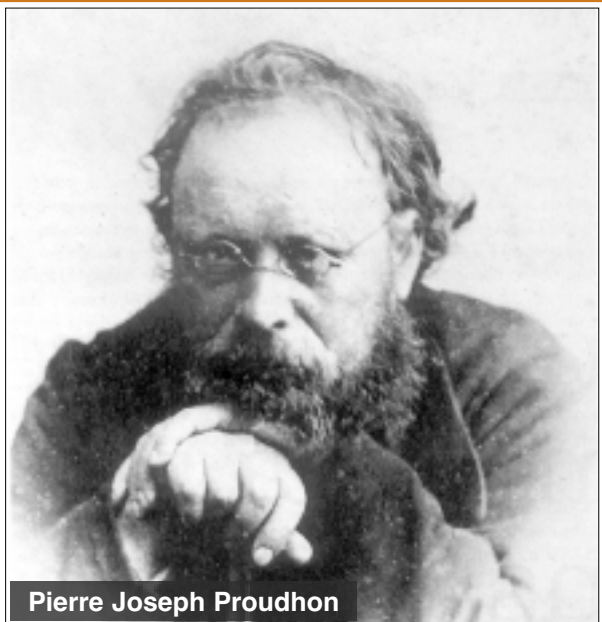
Dan POPESCU

„Este un fals că egalitatea este o lege a naturii.
Natura nu a făcut nimic egal.
Suverane sunt subordonarea și dependența”

Vauvenargues

Dacă, una după alta, experiențele socialiste din Franța anilor 1848 esuaseră, târând în insuccese și teoriile inspiratorilor lor, generând descurajări și decepții acestor inspiratori, ultima „baricadă de acest fel - <<teoria Băncii de schimb, a creditului gratuit>> - cade și mai greu și mai târziu. Părintele ei: Joseph Proudhon. Despre ce a fost vorba? Atacând cu vehemență în toate direcțiile, Proudhon se „aruncase” ca ziarist în mulțime. Prin teoria sa, a „creditului gratuit”, el dorea să facă o reformă practicabilă, să-i traseze linii precise, dorea să aibe - pretinde, de altfel, cu prudență, că are - „și cheia și știința”. Își susține multe din demonstrațiile sale de până atunci prin „Banca de schimb” și prin fiziologia ei.

continuare în pag. 5-6

Pierre Joseph Proudhon

Salonul AUTO Sibiu '09

- publicitate -

pag. 2

Implicațiile crimei organizate în dezvoltarea societății românești (I)

lector univ. dr. Cătălin NICOLESCU

pag. 6

Artă și economie (VIII)

Petru-Ovidiu DUMBRĂVEANU

pag. 8

Guvernanță teritorială, solidaritate socială și integrare europeană: o abordare franco-română, pe axa Lille-Sibiu

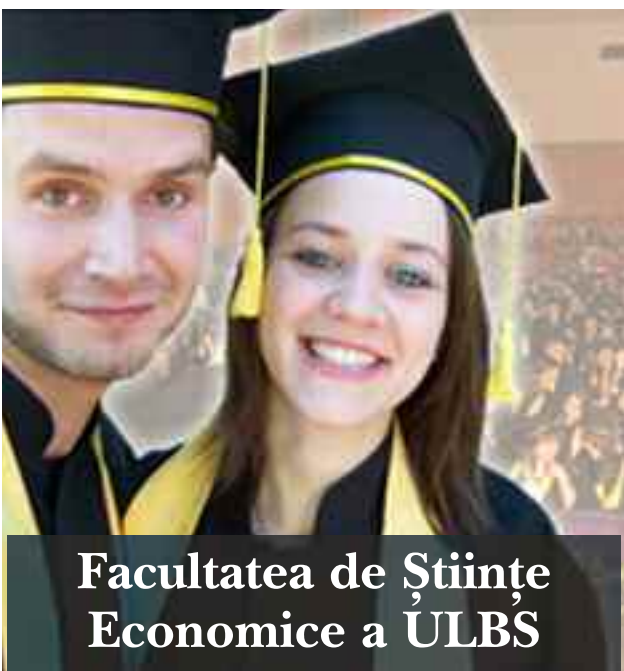
dr. Dan Alexandru POPESCU

pag. 4

Conferința Economică Internațională a Studenților

- 11. 05. 2009 -

vezi pag. 7

Facultatea de Științe Economice a ULBS

Exploratorul portughez Vasco da Gama, în 20 mai 1498, va ajunge primul pe coasta indiană

Un plan pentru echilibru

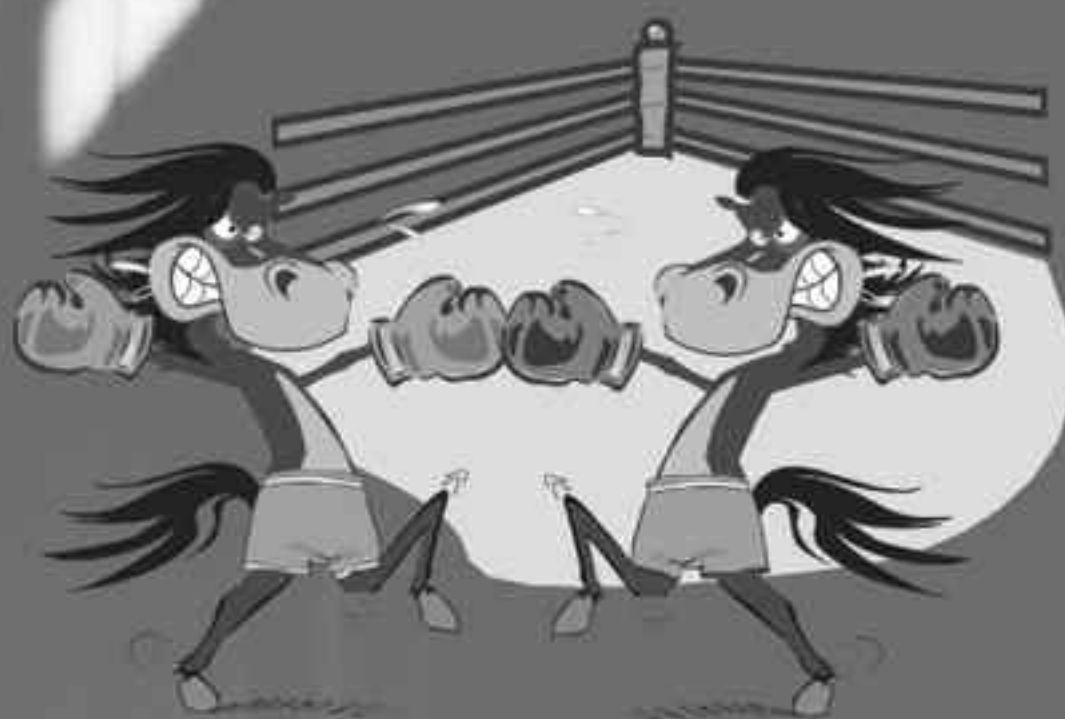

Dan SUCIU

Una din îngrijorările fundamentale ale economiei ține, în continuare, de volatilitatea cursului de schimb. Stabilizarea cursului în limitele monetare ale reperelor din Tratatul de la Maastricht ar trebui să fie un obiectiv național asumat explicit, nu doar implicit. Dar chestiunea cursului, cum este și cea a dobânzilor și inflației, foarte legate între ele reprezintă, în continuare, elementele de slăbiciune fundamentală, un triunghi care poate dezechilibra economia.

continuare în pagina 7

VREI SA VEZI CAI PUTERE ?

SALONUL AUTO SIBIU '09

29 - 31 mai 2009

Sala Transilvania
Sibiu

organizator:

exposib
Tradeshows
& Events

Miza electorală a stărilor de criză

Emil DAVID

urmare din pag.1

Românii, năuciti de atâtea atitudini contradictorii, afișate pe principiul una caldă, alta rece, nu mai știu ce să creadă. În urmă cu vreo șase luni, tot într-o campanie electorală, li se promiteau tuturor creșteri de salarii fabuloase, pensii pe măsură, o economie care se bătea cu recordurile europene în materie, milioane de euro pentru cei reînțorși din cotloanele Mapamondului în căutarea bunăstării pierdute, infrastructuri de tip occidental și câte și mai câte. Abia instalați noii aleși în fotoliile parlamentare și pecetluită pe sub masă marea coaliție guvernamentală, aveam să descoperim, ca într-o revelație divină, pârjolul devastator al crizei și recesiunii. La loc comanda și strângeți curea, români! – suna, pe la începutul anului, avertismentul sever al clasei noastre politice, incapabilă să prevadă declinul și să aplice un minim de măsuri de precauție.

Astăzi, odată cu declanșarea noii competiții electorale, ni se vând aceleași iluzii, nu mai puțin stridente, chiar dacă sunt ambalate în celofanul ceva mai cenușiu al restricțiilor forurilor financiare mondiale, care s-au milostit să ne crediteze. L-am auzit deunăzi, pe premierul României prezentându-ne acordul de împrumut cu FMI ca pe o realizare epocală a guvernului său numai și numai pentru faptul că am obținut cele mai bune condiții de rambursare. L-am ascultat pe președintele României promițându-ne cu nonșalanță că, nu mai departe decât prin iunie, încheiem capitolul crizei și scăpăm de problemele ei. Alți politicieni de frunte ai României, visând și ei la Strasbourg sau la tronul prezidențial, nu s-au sfiit să ne prezinte, în grandioase adunări electorale, veritabile spectacole de sunet și lumină, noile „speranțe pentru România” și infailibilele „proiecte politice” menite să înalte țara noastră – vorba unui înaintaș celebru – pe noi culmi de civilizație și progres.

Nimeni nu ne spune însă cât, când și cum vom returna banii de împrumut care ne mai țin azi cât de cât pe picioare. Și ce se va întâmpla cu România, când tranșele împrumuturilor externe vor fi fost „digerate” și vom rămâne în față doar cu termenele de plată. Din ce se vor mai

București - clădirea Parlamentului României

aduna, atunci, banii pentru salarii și pensii? Dintr-o industrie secătuită și vândută la bucată străinătății? Dintr-o agricultură fărâmițată și ajunsă în stare de faliment pentru că nimeni nu a mai investit ceva în ea? Din turismul rudimentar pe care-l tot redescoperim cu fiecare nou ciclu electoral ca pe un potențial rezervor de valută, dar nu facem nimic pentru a-l resuscita?

Dar nu trebuie nici măcar să privim așa de departe pentru a ne trezi înfiorați la realitate. Cifrele furnizate de Institutul Național de Statistică în raportul său pe primul trimestru din acest an sunt prin ele însele relevante

pentru cei care se ostenesc să le citească și să le interpreteze atent. S-a mișcat în realitățile românești ceva care să ne îndreptățească optimismul? Nici vorbă...

Micii întreprinzători se întrec în a-și suspenda sau falimenta activitățile, din cauza noului sistem de impozitare. Numărul total al firmelor care au intrat în insolvență, în primul trimestru, a crescut cu 60 la sută, față de perioada similară din 2008, estimându-se că până la finele acestui an, peste 20.000 de societăți își vor închide porțile.

Nici „industria mare” a României nu se simte mai bine. Statisticile arată

sediul Guvernului României

că, în primul trimestru, afacerile industriașilor au scăzut cu 16 la sută, față de același interval din 2008, iar comenzile noi sunt mai mici cu aproape 25 la sută, cererea de mărfuri coborând alarmant de mult sub capacitățile de producție. Liderii patronatelor din industria noastră acuză vehement guvernul că nu a pus în aplicare nici una din măsurile prevăzute în planul anticriză, lansat la începutul anului. E bine să reamintim aici câteva din promisiunile guvernantilor rămase, și până acum, simple vorbe goale: scutirea de impozit pe profitul reinvestit, reșalonarea datoriilor firmelor aflate în dificultate, facilități

pentru angajatorii de șomeri, simplificarea procedurilor de accesare a fondurilor europene ș.a.m.d.

Realitățile sociale produc și ele frisoane. Cifrele dovedesc că avansul câștigurilor salariale din primele trei luni ale acestui an a fost mai mic decât media scumpirilor (inflația din aceeași perioadă), astfel că puterea de cumpărare a românilor s-a deteriorat semnificativ. Concret, în martie, câștigul salarial mediu net a ajuns la 1.402 lei, în scădere sensibilă față de decembrie 2008. În aceeași perioadă, însă, costurile cu întreținerea locuinței au crescut cu 9 la sută, iar prețurile unor alimente de bază au avansat cu peste 4 la sută.

Într-un sondaj ISOMAR, de dată recentă, citat de mass-media, peste 80 la sută din români consideră că situația economică a țării este mai rea decât anul trecut, principalul efect al recesiunii fiind deprecierea situației pieței muncii. Apreciind că România se îndreaptă într-o direcție greșită, peste 70 la sută din populație este de părere că eroarea a fost cauzată de actuala putere și mai puțin de 25 la sută atribuie dezorientarea României acțiunii unor factori externi.

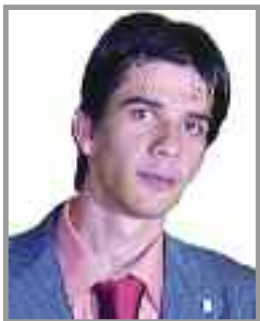
Să fie acesta un semnal că românii încep să se trezească din pumni și să acorde un credit tot mai anemic politicianismului gălăgios și lozincard, iluziilor vândute en gros la taraba electorală? Să fie aceasta dovada că viața ne-a învățat, în fine, că mai-binele lor nu se conjugă nicicum cu mai-binele nostru?

Și dacă tot se obișnuiește la noi ca sezonul păcălelilor să se deschidă o dată cu campaniile electorale, ce-ar fi ca la închiderea lui, la vot adică, păcălitorii de meserie să se preschimbe în... păcăliți? Ar fi, cu siguranță, blamul popular meritat pentru o clasă politică incapabilă să se exprime altfel, în cea mai mare parte, decât prin mesaje demagogice.

Clădirea Parlamentului European - Strasbourg

Guvernanță teritorială, solidaritate socială și integrare europeană: o abordare franco-română, pe axa Lille-Sibiu

dr. Dan Alexandru POPESCU

Descentralizare, dezvoltare durabilă, întărirea capacității administrative, eficientizarea politicilor publice, creșterea transparenței decizionale, îmbunătățirea calității serviciului public, provocările și nevoile administrației locale, iată o serie de deziderate actuale, extrem de prezente în cadrul dezbaterilor societății românești și pe masa politicianilor. Prefigurând ziua de 9 mai, sărbătoarea Europei, Facultatea de Științe Politice, Relații Internaționale și Studii Europene a Universității "Lucian Blaga", alături de Centrul de Documentație Europeană CDE-ULBS, a marcat importanța acestui moment festiv, în stilul-i caracteristic: prin organizarea unei conferințe științifice, având ca temă de fond "Guvernanța teritorială, solidaritatea socială și integrarea europeană: o abordare franco-română".

Evenimentul, deschis oricărui public interesat, mai precis o masă rotundă, într-o atmosferă convivială, s-a desfășurat în parteneriat cu Institut d'Administration des Entreprises de Lille (Institutul de Administrare a Întreprinderilor din Lille – Universitatea Lille 1), fiind susținut și cofinanțat de către Ambasada Franței în România. Deci, o nouă dezbateră, de data aceasta, într-un mediu academic, care vine să completeze eventualele lacune în ceea ce privește înțelegerea mod(el)ului de guvernanță, dar și impactul și evaluarea performanței politicilor publice.

Manifestarea s-a bucurat de o participare relativ numeroasă, constituită din studenți, profesori, precum și din reprezentanți ai autorităților și servici-

Clădirea Facultății

ilor publice locale, între care d-nul Gheorghe Popa, consilier local, d-nul Mihai Baltador, directorul Centrului regional de formare continuă pentru administrația publică locală, d-nul Eugen Iordănescu, directorul Camerei de Comerț, Industrie și Agricultură din Sibiu, delegați ai Complexului Național Muzeal "Astra" și ai Direcției județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniu național Sibiu etc. Alocuțiunile de deschidere au fost rostit de către d-na conf. univ. dr. Rodica Ofelia Miclea, prorector cu Relațiile internaționale al Universității "Lucian Blaga", urmată la cuvânt de d-nul conf. univ. dr. Vasile Tabără, decanul Facultății de ȘPRISE. Cei doi distinși oratori au reamintit importanța tematicii în discuție, precum și a temelor derivate, punând

accentul atât pe actualitatea subiectului ales, cât și pe deschiderea europeană a evenimentului. Reuniunea i-a avut drept invitați de onoare pe doi cercetători de la Institutul de Administrare a Întreprinderilor din Lille, respectiv d-na Maria Zafiropoulou și d-nul Philippe Vaesken, alături de care s-au aflat permanent cei doi moderatori ai dezbaterii, d-nul lector dr. Dragoș Dragoman și subsemnatul. Deși lucrările s-au derulat, cea mai mare parte din timp, în limba franceză, condiționările factorul lingvistic, să le spunem așa, nu s-au constituit deloc într-o piedică în calea dialogului constructiv și al schimbului de idei.

În acord cu tema generală: "Modèles de gestion territoriale efficace et soli-

darité sociale: La gouvernance territoriale et l'intégration européenne, une analyse franco-roumaine" ("Modele de gestiune teritorială eficace și solidaritate socială: Guvernanța teritorială și integrarea europeană, o analiză franco-română"), participanții au încercat să ofere diverse soluții pentru numeroasele probleme cu care se confruntă administrația locală, finalitatea acestui demers fiind, nici mai mult, nici mai puțin decât crearea unui cadru propice de adaptare a serviciului public la nevoile cetățeanului. Astfel, după ce s-a făcut o scurtă trecere în revistă a ceea ce înseamnă organizarea și funcționarea administrației publice din România (Vasile Tabără), invitații de la IAE din Lille au prezentat audienței atât modelul

francez, cât și o perspectivă europeană asupra principiilor de guvernanță teritorială, fundamentându-și întreaga argumentație pe conceptul (relativ nou în peisajul românesc) de economie socială și solidară. Analiza lor s-a efectuat pe baza unor anchete realizate în Franța, Elveția și Grecia, interzule studiului fiind acela de a expune interrelațiile care există între apartenența teritorială, rețelele de economie socială și participarea la dispozitivul de guvernanță, respectiv problematica organizațională. Un subiect incitant, care s-a suprapus peste axele de cercetare ale specialiștilor de la Facultatea de ȘPRISE: strategia europeană de coeziune economică, socială și teritorială (Dan-Alexandru Popescu), inegalități regionale, descentralizare și performanță locală în România post-comunistă (Dragoș Dragoman), guvernanța culturală a orașelor (Florica Vasiliu), administrație locală și diplomatie publică (Helge Dirk Fleischer, stud. Andreea Piersinaru), integrarea socială a romilor (Sabina-Adina Luca).

Desfășurat pe parcursul a șase ore, evenimentul de la Facultatea de Științe Politice, Relații Internaționale și Studii Europene, organizat în colaborare cu Centrul de Documentație Europeană CDE-ULBS (care a și oferit tuturor participanților materiale promoționale cu UE) nu-și propune să rămână unul izolat: universitarii sibieni promit să continue și să extindă parteneriatul științific cu Institutul de Administrare a Întreprinderilor din Lille, mizând pe ideea unei cooperări durabile, într-un context european mai larg. De ultimă oră: sosște marea descentralizare! Propunerile Guvernului și proiectele de acte normative privind descentralizarea unor sectoare vitale, precum sănătatea, educația, agricultura, administrația publică locală sau cultura așteaptă girul final. Societatea civilă, comunitatea academică și clasa politică trebuie să acționeze ca o entitate și să vorbească la unison, urmărind un singur scop: interesul cetățeanului. Lucru care, până acum, nu este foarte evident. Părerea mea...

200 de ani de la nașterea lui Pierre Joseph Proudhon

Un desen strategic îndrăzneț (III)

Dan POPESCU

urmare din pagina 1

Principiul fundamental al acestui „produs” semnat Proudhon are în vedere că, dintre toate capitalurile care îngăduie proprietarilor să perceapă sub numele de dobândă, arendă, scont, un drept de dijmă asupra produsului muncitorului, cel mai important este moneda. În definitiv, arăta Proudhon, sub formă de monedă se oferă totul pe piață. Ori, dacă s-ar putea suprima dijma pentru această formă de capitalism, dacă, deci, moneda s-ar împrumuta pentru nimic, dijma ar dispărea de îndată pentru toate celelalte capitaluri. „Într-adevăr, detaliază economistul. Să presupunem că, în virtutea unei organizări oarecare, aș putea să-mi procur, fără dobândă, moneda necesară pentru cumpărarea terenurilor, mașinilor sau clădirilor de care am nevoie pentru industria mea – mă voi grăbi să dobândesc aceste capitaluri în loc de a le închiria, cum sunt constrâns să o fac astăzi, mijlocind o dobândă sau chirie. Astfel, suprimarea dobânzii banului, permițând muncitorului să-l împrumute gratuit și să dobândească imediat toate capitalurile utile, în loc de a le închiria, împiedică pe toți deținătorii de capitaluri de a percepe un venit fără muncă... Dreptatea economică ar fi realizată!”.

Cum, însă, ar putea fi procurată moneda fără a se plăti dobânda? Proudhon are răspunsul pregătit: după ce a conceput moneda capital prin excelență, el nu mai vede întrânsa decât un instrument de circulație: „Banul în sine mi-i nefolositor. Îl iau pentru a-l cheltui, nu-l consum, nici nu-l cultiv... Este numai ban de circulație și dobânda pe care o cheltuiesc pentru a-l obține remunerază tocmai această funcție a circulației”. „Banul, deci, intervenind pretutindeni, ca un capital suplimentar, agent de circulație, instrument de garanție, aceasta-

i vorba de a-l plăti, serviciul pe care-l face e vorba de a-l remunera („J.P., Intérêt et Principal). Dar, se mai întreabă Proudhon, această funcție nu ar fi mai bine și mai ieftin îndeplinită de o hârtie? Firește, răspunde tot el. „Astăzi, banca avansează purtătorilor de efecte de comerț numerarul de care au nevoie sau biletele constant schimbabile cu numerar. În schimb acestui serviciu percepe un scont destinat să remunereze acționarii care i-au pus la dispoziție capitalul. Să fondăm, deci, o bancă fără capital, care, ca Banca Franței, va sconta efectele de comerț, dar cu bilete „Bonuri de circulație” sau „Bonuri de schimb”; aceste bilete în numerar nu vor costa aproape nimic Banca respectivă, deoarece nu va fi remunerat capitalul garanție. Astfel, dânsa (banca, n.n.) va face, cu un mult mai mic procent decât Banca Franței, un serviciu echivalent”.

Proudhon mai arată că circulația acestor bilete presupune ca aderenții noii bănci să se angajeze să le primească drept plată pentru mărfurile lor. În acest fel, purtătorul lor va fi întotdeauna sigur de a le putea schimba – în aceeași măsură în care era sigur și de numerar. Aderenții nu vor risca nimic primindu-le, deoarece (statutele băncii o precizează) banca nu va putea sconta niciodată decât efectele reprezentând mărfuri predate sau cu promisiunea de cumpărare. În acest fel, „bonurile de circulație” nu vor depăși niciodată efectele comerțului, ele vor reprezenta întotdeauna o marfă nu doar produsă, ci și vândută, chiar dacă încă neplătită... Ca orice bancă de scont, banca concepută de Proudhon va avansa vânzătorului mărfii o sumă pe care o va primi apoi de la cumpărător. Negustorii și industriașii vor obține, astfel, nu numai capitalul circulant, ci și mijloacele necesare pentru fondarea întreprinderilor noi. Le vor primi pe acestea sub formă de avansuri (fără dobândă), care le vor permite să cumpere, fără a închiria, instrumentele de muncă pe care le vor. Capitalurile sunt, așadar, puse gratuit la îndemâna tuturor. Fuziunea claselor va fi realizată – nu vor mai fi decât muncitori -, schimbând produsele pe costuri, iar guvernul – precizează Proudhon – devine inutil! „Căci guvernul nu este necesar decât atâta vreme cât sunt opresori și oprimați, puternici și slabi. Este de față pentru

Napoleon: „încoronarea”, o trădare a libertății?

a pune capăt luptelor printr-o opresiune generală”. Capitalul și munca odată intensificate, „societatea subzistă singură și nu mai are nevoie de guvern. Este anarhia”. „Anarhia este condiția de existență a societăților adulte, cum ierarhia este condiția societăților primitive” – conchidea, prea sigur pe el, de această dată, fiul, devenit autodidact economist și politolog, al bătrânului berar Proudhon. Ce idei și concluzii putem desprinde din analiza acestei concepții a lui Joseph Proudhon?

Erau reale oare susținerile lui Proudhon privind înlocuirea „biletului de bancă plătitibil la vedere” prin „bonul de schimb”? Puteau avea ele consecințele practice prevăzute de acest economist francez autodidact atât de tranșant uneori, atât de nuanțat alteori, și atât de interesant mereu? Să urmărim, în acest sens, câteva argumente, unele dintre ele subliniate cu deferență de Charles Gide și Charles Rist.

Proudhon - afirmă cei doi cercetători francezi - „prezintă sistemul său ca mijloc de a generaliza trata” – adică „a face din ea un titlu anonim, schimbabil mereu și rambursabil la vedere dar numai pe mărfuri și servicii” (J. Proudhon, Organisation du credit,

t.VI, p.113-114). Ori, acest lucru îl făcea deja emitentul biletului de bancă. În locul tratei pe care o cumpăra și care nu are decât o circulație restrânsă, pentru că semnarii săi au un credit restrâns, Banca Franței substituie un bilet purtând semnătura sa universal cunoscută și care se bucură de un credit aproape nelimitat. Cum diferă însă acest bilet de bonul de circulație conceput de Proudhon? Prin faptul că banca adaugă, pe lângă semnătura sa, promisiunea rambursării în monedă metalică – deci într-o marfă universal cerută și acceptată -, în vreme ce Proudhon nu adaugă semnăturii Băncii sale de schimb nici un alt angajament special al acesteia, ci doar pe acela al aderenților de a primi respectiv „în plată”.

Teoretic, arată Gide și Rist, diferența poate părea neînsemnată, însă practic ea este enormă. Marea putere de expansiune a biletului emis de Banca Franței este generată de siguranța pe care o au posesorii lui de a-l schimba oricând pe monedă, el fiind acceptat de mulțimea de necunoscuți pe baza încrederii pe care, firește, le-o inspiră cea mai importantă instituție financiară bancară a țării. Ori „bonul de circulație” conceput de Proudhon, în afară de faptul că nu dădea dreptul decât la obținerea anumitor mărfuri, acelea ale adeptilor, implica, deopotrivă, încrederea purtătorului lui în totalul aderenților – o încredere a cărei bază sigură îi era greu să o verifice. Un astfel de bon nu va circula decât între aderenții băncii gândite de economistul autodidact, acesta nu îngloba niciodată tot publicul așa cum o făcea biletul de bancă. O consecință esențială ar fi aceea că de îndată ce ar izbucni o „criză ceva mai întinsă”, care ar face pe mulți dintre aderenții insolubili, valoarea nominală a bonurilor de schimb („bonuri Proudhon”) va întrece repede valoarea mărfurilor pe care le reprezintă. Ele se vor „deprecia” rapid și atunci înseși aderenții lor vor refuza să le accepte... Deci, o condiție indispensabilă a „circuitului Proudhon” o reprezintă solvabilitatea perfectă a aderenților lui. Îndeplinită această condiție, va dispărea oare dobânda? În fapt, Banca Franței percepe „dobânda” (scontul), deoarece ea furniza sub forma unei mărfi ce se poate schimba imediat, „valoarea unei

trate realizabile numai peste câteva luni”, „dând o realitate în schimbul unei promisiuni, un bon prezent în schimbul unuia viitor”. „Comisionul” băncii este, practic, diferența dintre valoarea tratei în ziua în care ea o scontează și valoarea sa în ziua scadenței, diferență ce nu rezultă din nici o voință, din utilizarea unei sau altei monede, ci din însăși natura lucrurilor. Să revenim acum la banca de schimb proiectată de Joseph Proudhon. „Bonurile de circulație” concepute de el reprezintă, practic, mărfuri vândute pe credit. Or, chiar dacă „Banca Proudhon” va renunța să perceapă scontul, acesta totuși nu va suprima avantajul pe care l-ar avea negustorii dacă ar fi plătiți în numerar. Urmărind să păstreze acest avantaj, ei vor acorda cumpărătorilor lor pe bani gata – deci cumpărătorilor care-i vor plăti imediat, fie în mărfuri, fie în metale prețioase – un oarecare rabat asupra prețurilor exprimate pe hârtie. Se vor stabili astfel două serii de prețuri: a) prețurile „în hârtie” pentru vânzările pe credit; b) prețurile „în metal”, pentru acelea pe bani gata. Primele vor fi – natural – mai ridicate decât celelalte, iar diferența pe care „Banca lui Proudhon” renunță să o mai perceapă va fi percepută de vânzătorii. „Dobânda banului” va apare, deci, sub o nouă formă – conchid mai mulți cercetători.

Așadar, eroarea lui Proudhon constă în aceea că el consideră moneda uneori drept capital prin excelență, alteori ca un simplu bon de schimb, fără valoare proprie. Ori, moneda nu este dorită numai ca mijloc de schimb, ci și ca instrument de tezaurizare și economisire, ca rezervă de valoare, etc. Sunt funcțiuni esențiale ale monedei, relevate astăzi în Economia politică. Dacă „bonurile de schimb” pot înlocui moneda în una din funcțiile sale, ele nu o pot înlocui în toate. În fapt, se pot înmulți după voie instrumentele de circulație, dar nu se poate înmulți după voie capitalul. Iar înmulțirea bonurilor de schimb, fără o sporire a capitalului social, doar va mări prețurile la pământuri, case, mașini – unelte, obiecte de consum etc. Deci, din acest punct de vedere, ideea lui Proudhon s-ar vâdi greșită.

Ea predestinează însă ideea – adevărată – a creditului mutual. Este foarte important.

continuare în pag. 6

Parisul - Sena

200 de ani de la nașterea lui Pierre Joseph Proudhon

Un desen strategic îndrăzneț (III)

urmărire din pag.5

Proudhon a „văzut” corect garanția biletilor de bancă în mâinile publicului. Solvabilitatea semnăturilor biletelor de comerț - în lipsa ei banca neputând realiza „avansurile” sale - este cea care dă întreaga „siguranță” biletului. Tocmai în acest sens, contele de Mollieu, ministrul Tezaurului în vremea marelui împărat Napoleon Bonaparte, afirma că „o bancă de emisie ar putea, teoretic, să opereze fără capital, publicul împrumutându-se singur prin intermediul băncii”...

O concluzie a acestei componente a gândirii proudhoniene se relevă în faptul că Proudhon, nu în pofida, ci tocmai în sensul celebrei sale afirmații „La propriété c'est (le) un vol”, a înțeles că libertatea economică este o achiziție definitivă a societății moderne, că orice reformă profundă trebuie să se sprijine pe această libertate. În „forțele economice spontane”, asemenea lui Adam Smith, Proudhon „vede” pârghia cea mai energică a progresului. „Grija lui pasionată de dreptate explică o anume ură contra proprietății (într-un sens), dar gelozia libertății i-a provocat ostilitatea contra socialismului” - arată Gide și Rist. A „distrus” astfel, într-un sens, mai mult decât „a clădit”, nerespectând celebra formulă „Destruam et aedificabo”. A urmărit însă „realizarea dreptății în libertate”...

... Proudhon va lansa concepția privind

„Banca de schimb” în 1848, chiar dacă „falimentul” ei se va vădi mai târziu. Nu însă și falimentul „mutualismului”, o doctrină care va rămâne în timp, va fi servită de oameni mari ai lumii noastre, - vezi Raiffeisen - iar astăzi a dobândit - și dobândește mereu - funcționalități tot mai importante. În anul amintit, Proudhon este ales deputat. Dar, în iunie 1848, autoritățile „Republicii moderate” vor deschide focul - soldat cu nu puțini morți și răniți - asupra insurgenților din cartierele de est ale Parisului. Celebra George Sand va scrie: „nu cred într-o Republică care trage asupra proletarilor”, aliniindu-se dezamăgirilor lui Proudhon... Iar acesta din urmă va opera asupra puterii parlamentare cu o reflexie în logica celei cu care operează asupra mutualismului. Profesorul Gaston Bordet o redă sintetic și clar: „Puterea deposedează pe simplii cetățeni de forța lor. Iată, pentru Proudhon, puterea este în mâinile fiecărui cetățean. Prin jocul politic, cetățeanul simplu este foarte repede deposedat de <<parcela >> sa de decizie. Așadar, este nevoie de un federalism social, în sensul dispărării puterii. Celula de bază a vieții politice, așa cum o concepe P.J.P., va fi <<comuna >>. O comunitate de cetățeni informați, responsabili, regrupați într-o formațiune - pe scară medie - de 1.000 - 1.200 de cetățeni, de locuitori. „Într-un oraș de

importantă medie, pot exista de la 10 la 15 comune. Acestea, comunele, vor fi grupate într-o federație de comune, mai multe din acestea într-o confederație” ș.a.m.d. Pentru Proudhon, „numai comuna, federația și confederația reprezintă sistemul politic democratic, numai ele pot distruge statul opresor și acaparator”. Este limpede că respectiva teorie proudhonistă aproape că nu are nimic de-a face cu acel federalism din zilele noastre, promovat artificial drept contrapondere în raport cu statul național, un federalism bazat pe interese în nici un fel judicioase, pe grupuri de interese mai mult sau mai puțin suspecte...

Este oare „dispariția statului” preconizată de francez, acea anarhie (de la cuvântul grec anarhie=putere) de care inamicii lui Proudhon s-au folosit pentru a-l distruge în calitate de cercetător și vizionar? Este oare anarhismul? Eu nu cred, întrucât Proudhon asociază tipul de organizare propus de el, cu o educație generală și politică de fond și de profunzime pe care o consideră indispensabilă fiecărui cetățean. Nicio „democrație” fără educarea poporului, nicio „democrație” fără un învățământ larg desfășurat. Or fi „vorbit” astfel și neajunsurile copilăriei și tineretii sale, dar și idei riguroase, solide, de mare relevanță socială, pe care nu i le putem contesta. Or, anarhia, anarhismul, în sensul lor distructiv, nu prea au

în vedere un astfel de fapt, nici pregătirea, nici învățarea. Iar Proudhon crede că desenul său privește o societate mai dreaptă, pe care și noi ne-o dorim, cu toții. Avem, oare, certitudinea că visul unei „arcadii”, de felul celei propuse de cercetător, nu se va înlățui vreodată? Cred că nu...

Pierre Joseph Proudhon mai propune un fapt. Anume, el arată că, pe măsura progresului industrializării în Franța, pe măsura conștientizării „claselor muncitoare” asupra propriilor lor forțe dobândite, acestea trebuie să se asocieze, să creeze și să dezvolte sindicatele, ca formă de confruntare curentă cu „interesele împilatorilor”. Va merge chiar mai departe, în „De la capacité politique des classes ouvrières”, un adevărat testament politic al său scris, practic, pe patul de moarte în ianuarie 1865. Va scrie astfel: „Clasele muncitoare reunesc, în orașe și în sate, toate aptitudinile productive. Au de partea lor numărul și forța. Încep să aibă conștiința importanței lor sociale. Trebuie ca ele să posede, deopotrivă, știința, dreptul, justiția. Trebuie să se ridice la nivelul noțiunii de legalitate considerată ca principiu al acțiunii regulate, și trebuie ca ele să devină apte să practice această legalitate, transformată într-un levier intelectual și moral... În asemenea condiții, ele trebuie să

aibe drept aliați toată partea activă, sănătoasă a burgheziei (Proudhon înțelege, astfel, mai mult, clasele medii) care trăiește mai mult din muncă decât din capital, și toată clasa artiștilor, savanților, care trăiesc din idei, înclină în mod natural spre progres și formează, chiar și acum, elita națiunii... Trebuie ca interesele învinșilor (învinși de către dreptate, în sensul lui Proudhon) să fie forțate să tacă, să se incline în fața puterii ideilor și a dreptului. Cum s-ar putea oare concepe o rezistență care s-ar produce împotriva unei mase populare înarmată cu sufragiul universal, devenită capabilă de a exprima o voință rezonabilă, știind să pună o idee într-un vot și fiind aptă să formuleze acest vot în milioane de sufragii?” Merită reflectat asupra acestor rânduri care, în opinia mea, nu aparțin trecutului, ci prezentului și mai ales viitorului. Părinte (alături și de alți doctrinari, de exemplu amintitul Raiffeisen) al mutualismului, părinte al cooperării și al cooperăției, al unui federalism bazat pe comune, promotor decis al educației și al școlii, al învățării, și, deasemenea, promotor al asocierii prin sindicate, într-un astfel de cadru larg Proudhon se înscrie cu majuscule în universalitatea gândirii economice. El este orientat cu fața la viitor și, într-un fel sau altul, aparține acestuia...

Implicațiile crimei organizate în dezvoltarea societății românești (I)

lector univ. dr. Cătălin NICOLESCU

1. Climatul strategic

Complexitatea și dinamismul fenomenelor marii criminalități organizate, dar mai ales pericolozitatea acestora și agresivitatea cu care ele amenință structuri fundamentale ale vieții economice și sociale au determinat numeroase state să reconsidere, în sensul largirii, însuși conceptul de siguranță națională.

Astfel, dacă în trecut nu prea îndepărtat, siguranța națională era interpretată mai degrabă în „alb/negru”, co-integritatea teritorială, sfârșitul războiului rece, dar mai ales modernizarea și globalizarea au făcut necesară includerea în acest concept a unor noi componente. Se vorbește, astăzi, tot mai mult de securitatea economică, de siguranța mediului înconjurător, de siguranța drepturilor omului, inclusiv despre modul în care stabilitatea internațională are implicații directe asupra siguranței naționale a fiecărui stat. În acest sens nou, amenințările la adresa securității naționale nu provin numai de la forțele armate dușmane, de la spioni și de la teroriști, ci și de la toate acele elemente ce pot afecta negativ viața politică, economică și socială a unei țări, iar între acestea crima organizată internațională este poate cea mai mare amenințare a prezentului și viitorului, catalogată de analiști drept „o revoluție a crimei”.

Activitățile crimei organizate internaționale într-un anumit spațiu generează un climat de neîncredere în rândul comunității oamenilor de afaceri, fie că este vorba de cei autohtoni fie că este vorba de cei străini, care devin reticenti în a investi ori a participa la societăți mixte. La acestea se adaugă neîncrederea marilor instituții financiare internaționale în statele ce nu au o legislație ori măsuri severe anticrimă,

ceea ce afectează întregul sistem economic național.

Evitarea impozitării-prin contrabandă, evaziuni fiscale și alte infracțiuni economice-încurajează ea însăși escaladarea corupției a fraudei și a pieței negre în întreaga societate. În ansamblu, toate aceste activități ilegale subliniază economia în întregul ei, prin creșterea costurilor, diminuarea veniturilor din impozite și reducerea concurenței.

Influența negativă a criminalității organizate internaționale asupra vieții sociale se manifestă în întreaga societate afectată. Această influență este nu numai cea instituită de grupările criminale pentru a-și practica și proteja activitățile, ci este generată și de către victimele unora dintre aceste activități, îndeosebi comunitățile afectate de abuzul de droguri.

În paralel, crima organizată poate determina aversiunea societății față de anumite etnii ori grupări de migranți, precum și sentimentul general de neîncredere, de convingere că nimeni nu poate scăpa de mafie și corupție, sentiment de natură să slăbească legăturile interne ale sistemului social, să alinieze omul la societate.

În același timp, corupția la nivel înalt pe care o practică marile grupări criminale transnaționale pot submina întregi instituții de stat, împiedicându-le să-și exercite atribuțiile pentru care au fost create, îndeosebi cele vizând protecția cetățenilor ori redistribuirea venitului național.

Vicierea sistemului politic și a celui judiciar în favoarea infractorilor și în defavoarea oamenilor cinstiți erodează foarte serios încrederea cetățenilor în instituțiile statului de drept, diminuând puterea acestuia de control asupra bunului mers al vieții sociale.

Mai mult, exemplul pe care îl oferă extinderea corupției și a crimei la nivel oficial atrage chiar populația spre infracțiune, preconcepțată ca singurul mijloc de a reuși în viață. Discreditarea structurilor de elaborare și aplicare a legii (de justiție și poliție) determină populația să recurgă, pentru a-și asigura protecție, la mită, la organizații de pază și securitate, ba chiar la infractori.

Crima organizată, traficul de droguri și terorismul sunt amenințări care afectează orice societate. Democrațiile în formare din Europa Centrală și de Est sunt vulnerabile mai ales la aceste amenințări. Contextul strategic în care se derulează aceste amenințări „netradiționale” la adresa securității este îngrijorător. Odată cu dispariția comunismului și dezmembrarea Uniunii Sovietice și a Tratatului de la Varșovia, a avut loc o profundă schimbare în climatul strategic internațional.

Toate noile democrații în formare se confruntă, pe plan intern, cu o triplă transformare: de la economia centralizată la cea de piață; de la regimul politic anterior la cel democratic; de la un sistem centralizat, sovietic, de securitate, la un sistem național de securitate independent.

Unele țări au dezvoltat sistemele de securitate naționale existente, altele au pornit de la zero. Fiecare dintre ele se află în stadii diferite, tranzacția făcându-se în moduri diferite.

Pe de altă parte, procesul de democratizare a dat noi oportunități criminalilor și teroriștilor. Unii critici duri au blamat criminalitatea și terorismul ca fiind manifestări fundamentale ale economiei de piață și procesului de democratizare. De fapt, oportunitățile pentru criminalitate și terorism au crescut, ca urmare a apariției libertăților democratice, a deschiderii și liberalizării piețelor. În momentul declanșării procesului existau puține structuri care să fie capabile să reacționeze la aceste schimbări rapide, în special la schimbările economice. Structurile de ordine publică și de securitate învechite, folosite de fostele regimuri pentru a menține puterea, aveau o imagine publică proastă și au fost desființate, reorganizate sau fragmentate. Cadrele și instituțiile legale civile și de afaceri s-au dezvoltat într-un ritm lent.

Paradoxal și ca o ironie, crima organizată-pentru că era organizată- a avut capacitatea de a umple o parte din vidul existent în perioada de tranziție. Capacitatea crimei organizate de a facilita obținerea de bunuri a intoxicat cu ușurință opinia publică, în contextul greutăților economice pe care populația le-a avut și le are de

Medelin - Columbia, centru „afirmat” al traficului de droguri

înfruntat în perioada de tranziție către economia de piață.

Ordinea civilă s-a deteriorat. Inflația a înregistrat un salt extraordinar. Criminalitatea a crescut. Piața neagră domină viața zilnică. Populația, îi denunță adeseori pe cei care fac bani ca fiind infractori și exploatare ai sărăciei.

Totodată, deschiderea frontierelor în regiune a facilitat mișcarea persoanelor și a mărfurilor și a impulsat piața liberă, dar și criminalitatea.

Democrațiile în formare au la dispoziție puține reglementări pentru a administra și gestiona corect și just tranzacțiile economice, astfel că infractorii și-au putut desfășura, aproape nestingheriți, activitățile economice ilicite, cum sunt fraudele bancare, extorcarea, delapidarea, formarea ilegală de corporații și comerțul ilicit pe piața neagră. „Capitalul sălbatic” a devenit dominant.

Reglementările financiare și legislația bancară sunt aproape inexistente sau oricum insuficiente, și deci ineficiente în regiune. Deoarece, firesc, privatizarea a continuat în Europa Centrală și de Est în ciuda condițiilor economice dificile, afacerile private s-au orientat spre investiții străine. Această regiune a fost larg deschisă pentru capitalul străin, a cărui origine a fost uneori dubioasă, fiind acceptat în unele cazuri numai pentru a nu se ajunge la eșecul privatizării și implicit, la rezultate care să reflecte incapacitatea economică. În această situație, organizațiile criminale legalizează averile ilicite prin acapararea unor părți din sectorul economic privat în

ascensiune, în special bunuri imobiliare, afaceri bancar-comerciale și comerț cu amănuntul.

Se pare că privatizarea a fost benefică pentru lumea crimei organizate și pentru fosta nomenclatură, care controlau mari părți din capitalul de pornire, spre deosebire de cetățenii de rând ale căror economii au fost înghițite rapid de inflație, și care aveau rareori acces la credite bancare.

Organizațiile criminale postcomuniste, la fel ca cele similare lor din Columbia, Italia și din alte zone, și-au convertit, cu succes, bunăstarea materială în influență politică pe plan local și chiar național.

Corupția a spoliat reforma și administrația eficientă, conducând la cinism în rândul structurilor sociale respectiv parlament, funcționari guvernamentali, afaceriști, structura militară și poliție.

Europa Centrală și de Est a furnizat un sol relativ virgin pentru crima organizată, în ceea ce privește ocaziile pentru spălarea banilor.

Spălarea banilor murdari care subînțelege așa operațiune prin care banii sunt câștigați din activități pe piața neagră sau activități ilegale, cum sunt traficul de droguri, prostituția, racket, traficul ilegal de arme și contrabanda, urmând ca ulterior să fie plasate în circuitul monetar legal, a reprezentat, și reprezintă o problemă de actualitate pentru Est și Vest.

(va urma)

Conferința Economică Internațională a Studenților

student Nicoleta Sonia HĂUȘIU
Facultatea de Științe Economice a ULBS

În data de 11.05.2009, s-a desfășurat cea de-a 16 ediție a Conferinței Economice Internaționale, Sesiunea Studențească, organizată de Facultatea de Științe Economice din cadrul Universității Lucian Blaga Sibiu.

Tematica acestei conferințe a fost: "Revoluțiile industriale, perspective ale globalizării și post-globalizării".

Juriul a fost format din conf. Silvia Mărginean, conf. Claudia Ogorean, conf. Mihaela Herciu, conf. Ramona Todericiu.

La acest eveniment și-au susținut lucrările atât tineri români, moldoveni străini, de la Academia de Studii Economice București, de la Facultatea de Științe Economice Babeș-Bolyai Cluj-

Napoca, cât și de la Facultatea de Științe Economice Sibiu, etc.

Lucrările au fost împărțite în două secțiuni: secțiunea în limba engleză și secțiunea de postere. La secțiunea în limba engleză lucrările au fost unele foarte bune și interesante, tratând cele mai diverse teme de la ecomagination la criza economică, ce cutremură momentan întreg mapamondul. De asemenea, secțiunea de postere a sur-

prins, prin diverse imagini, momentele importante din drumul economiei. S-au creat tot felul de dezbateri pe marginea temelor care s-au încheiat cu diferite soluții oferite de studenți.

S-au acordat și premii pentru cele mai interesante lucrări. Astfel, la secțiunea în limba engleză locul I a fost acordat de către doamna decan Carmen Comănicu, studentelor Irina Florentina Haiducu, Florina Diana Pavel,

Daniela Petre, de la Facultatea din București, locul II a fost obținut de către echipa formată din studenții: Andreea Sorica Diac, Andrea Gândilă, Ștefania Claudia Livadă, Adrian Isidor, iar locul al III-lea a fost obținut de către studentele Simona Aleman și Alina Anghel. La secțiunea poster, locul I a fost obținut de către Simona Vinerean și Cristina Ocneriu, cu tema "Assembling a Green future", locul al

II-lea de către Ramona Tărtăreanu, Raluca Pârnu și Alexandra Mandache, cu tema "Criza economică din '29-'33 vs criza economică actuală", iar locul al III-lea a fost obținut de echipa formată din Monica Ioana Cretu, Ioana Lavinia Doboș cu tema "Economia noastră, problema copiilor noștri".

Evenimentul a fost dintre cele mai reușite și așteptăm cu nerăbdare edițiile viitoare.

Un plan pentru echilibru

Dan SUCIU

urmare din pag.1

Celelalte două criterii nu sunt legate direct de starea acestor trei repere: datoria publică este în reperiile asumate, dar deficitul bugetar are propriile lui avataruri. Chestiunea deficitului ține de decizii administrative directe și chiar dacă actuala structură a sectorului public românesc nu va permite o reducere rapidă a deficitului spre 3 procente din PIB., cel puțin teoretic chestiunea înscrierii în deficit e simplă. Luarea deciziilor și asigurarea sustenabilității acestor decizii e cu totul altceva și presupune concedieri, reduceri de venituri în sectorul public, reorganizare masivă concomitent cu creșterea veniturilor bugetare, adică acțiuni care cer și determinare politică și de aceea extrem de dificile practic. Declanșarea procedurii de deficit excesiv de către Comisia europeană poate fi însă tocmai acel element de impuls pentru reorganizarea bugetară de care România are nevoie. Programul prevede o reducere treptată a deficitului, astfel încât, în 2012, să se înscrie sustenabil în jurul cifrei de 3 procente din PIB.

Dacă chestiunea deficitului are cel puțin un program conturat, chestiunea triunghiului de convergență curs - inflație - nivel dobândă este ceva mai greu de prins în anumite repere. Dificultatea rezidă mai ales din abordarea comună și din legăturile puternice între cele trei componente. Nivelul inflației este determinat de cursul de schimb și determină la rândul lui nivelul de dobândă. Cu o inflație de 6 în scădere dar încă departe și de banda de inflație și de ținta asumată de Banca Națională pentru 2009 (3,5 cu banda de +/- 1 punct procentual) dobânzile sunt încă la peste 4 puncte procentuale deasupra, asta în condițiile în care reperul european la care se face raportarea este de 3 ori mai mic, pentru inflație, și aproape de 9-10 ori, pentru dobândă! Diferența este enormă. Cursul de schimb este,

în continuare, cel mai riscant element din sistem, chiar dacă există condiții pentru stoparea volatilității ridicate de până acum. Comparativ cu alte monede regionale, pentru 2009, leul a variat într-o marjă limitată de nici 5 procente (de la 4 la 4,35), dar marja de volatilitate care trebuie luată în

calcul este de doi ani, și nu de câteva luni. Pentru doi ani, reperul de volatilitate pe maxime-minime este foarte ridicat. De la 3,11 în iulie 2007 la 4,35 în ianuarie 2009 volatilitatea este de aproape 30 de procente, adică una care introduce extrem de multă instabilitate structurală. De ase-

menea, nici pe cursurile medii lunare situația nu este mai bună: de la 3,2, în iulie 2007, la 4,2 în ianuarie 2009, volatilitatea trece de marja rezonabilă de plus minus 20% pe care o recomandă ca situație premergătoare zonei de convergență monetară Tratatul de la Maastricht.

Chestiunea volatilității pare a introduce cele mai serioase îngrijorări din sistem și este considerată principala frână pentru o convergență nominală mai rapidă. Pe de altă parte, criteriile aceaste „tehnice”, nominale sunt considerate ca având o relevanță limitată. Criteriile riscă să poată fi atinse, chiar dacă convergența reală NU s-a produs. Adică o forțare a procesului de convergență nominală nu numai că nu poate accelera procesul de convergență reală, dar poate avea efecte nefaste. Unii autori consideră că nu viteza procesului de convergență nominală este importantă ci sustenabilitatea lui. Altfel spus, convergența nominală nu se poate substitui reformei structurale iar forțarea criteriilor poate împinge evoluția economiei pe o traiectorie suboptimală. Într-un asemenea scenariu, economia românească, susțin aceiași critici ai convergenței accelerate, s-ar putea confrunta cu intensificarea excesivă a fluxurilor de capital cu potențial ridicat reversibil (cu efect de volatilitate al cursului de schimb) și dinamici prea accelerate ale consumului și investițiilor. Aceste observații au fost făcute înainte aperiodei 2007 - 2009, când economia românească s-a confruntat tocmai cu aceste chestiuni fără să urmărească o convergență nominală nici măcar temperată. Desigur, am avut o politică de țintire a inflației, dar care a ratat ținta în 2008 și un reper de deficit bugetar din nou ratat. În schimb, volatilitatea cursului a venit tocmai din cauza acestor fluxuri de capital iar consumul intensificat a dus la creșterea până spre 13% din PIB a deficitului de cont curent, accentuând dificultățile și dezechilibrele macroeconomice. Pe scurt, riscurile unei convergențe nominale rapide s-au materializat în condițiile în care procesul efectiv de convergență a fost neglijat. Întrebarea este dacă, în aceste condiții, temerile unei convergențe mai rapide, ale unei treceri la euro mai rapide, mai sunt sau nu justificabile.

Artă și economie (VIII)

Petru-Ovidiu **DUMBRĂVEANU**

SOLILOCVII DE DUMINICĂ

De mai bine de un an, dar mai ales acum, politica românească este dominată de alegerile parlamentare europene din iunie, a.c. și de prezidențialele din toamnă din România. Partidele se înghesuie să-și desemneze candidații, aceleași figuri arhicunoscute, prin lipsa de performanțe prin promisiuni deșarte. Aceste funcții sunt, mai mult decât tentante, bine plătite, niște sinecuri mascate. Cu ce suntem mai bogăți și mai competitivi, de când am aderat la U.E.? Ce au făcut, în acest sens, foștii euro-parlamentari români din legislația precedentă? Prin ce garantează ei că U.E., în parlamentul căreia vor sluiji, va ajuta România să depășească criza? Este oare Comunitatea Europeană suprastructura politică socială pe care europenii și-au dorit-o?

Europa mileniului III, în ciuda eforturilor de a deveni unită, este, dacă nu dezbinată, cel puțin extrem de controversată. Îndrăznesc să-mi argumentez, în limitele unui subiectivism inerent, afirmația de mai sus. Visul frumos, dar utopic, în felul în care s-a prefigurat imediat după cel de al Doilea Război Mondial, de a realiza o Europă unită cu adevărat, de a reduce decalajul dintre țările cu economii dezvoltate, bogate și prospere și cele mai sărace, de a elimina posibilitatea unui nou război mondial, a stat și mai stă, și astăzi sub semnul incertitudinii. Spun acest lucru gândindu-mă la întreaga sa istorie plină de conflicte și contradicții,

Lucrări de Petru-Ovidiu **DUMBRĂVEANU**

care s-au rezolvat, de cele mai multe ori prin sângeroase confruntări militare.

Nu cred că există continent pe planeta noastră, care să fi avut atâtea războaie ca Europa. Încerc, printr-o sumară incursiune în istoria conflictelor armate de pe continentul nostru, într-o cronologie mai puțin strictă, să vin în sprijinul afirmației mele.

Începând cu războaiele medice și războiul peloponeziac din antichitate, care au totalizat peste 100 de ani, și continuând cu războaiele purtate de Alexandru Macedon împotriva triburilor și a daco-geților, cu numeroasele cuceriri ale Imperiului Roman împotriva întregii Europe, care s-au realizat pe calea armelor, cu cele din perioada năvălirilor barbare, de la Costoboci anul 170 e.n. Carpi, 242 e.n., Vizigoții, prima jumătate a sec. IV e.n. hunii sec. V e.n. urmați de ostrogoți, slavi, avari, bulgari, pecenegi, cumani și până la maghiari, în prima jumătate a sec. X, întreaga populație a Europei a fost supusă unor tragice și cumplite confruntări în care, nu de puține ori,

i-a fost amenințată existența.

Evul mediu timpuriu debutează, în plan conflictual, cu luptele cnejilor ruși, Oleg și Sviatoslav, împotriva Bizanțului, cam în jurul anilor 960, când rușii își fac simțită prezența în Europa. Tot în zorii secolului XI, în Europa încep luptele sub aerele religioase. Începând cu anii 1096, timp de aproape două secole, cu sabia sub sutană și crucea în mână, în cele șase cruciade, sub pretextul creștinării, s-au desfășurat cumplite masacre asupra populațiilor necreștine

În evul mediu mijlociu, de notorietate au fost războaiele între francezi și englezi începând cu celebrul război de o sută de ani, care de fapt a durat mai mult, de la 1337 până la 1353..., dintre francezi și spanioli, între germani și francezi, între ruși și germani, între Turci și restul Europei, se pare că aceștia din urmă au vocația războaielor, și nu mai pun la socoteală războaiele dintre țările mici.

În perioada modernă, seminițiile Europei s-au angrenat în tot mai

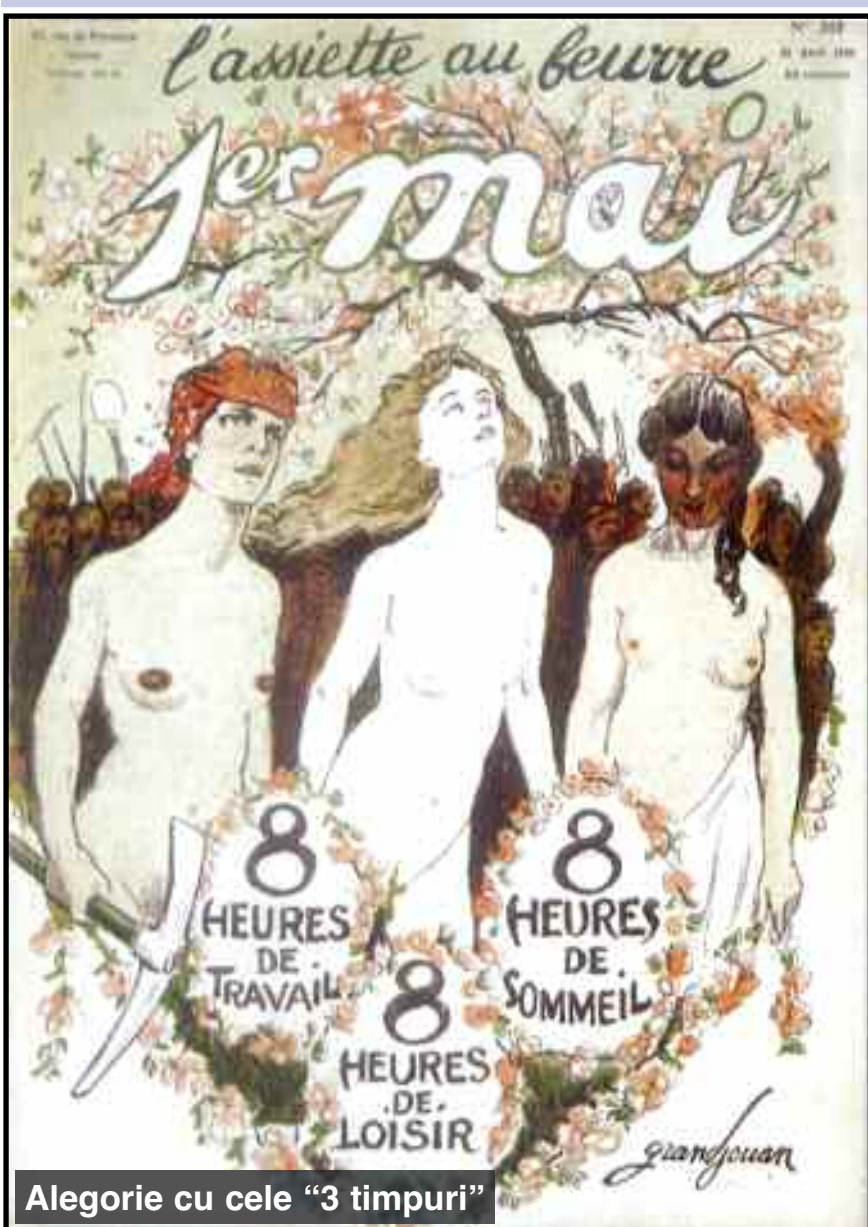

multe războaie, între state care până atunci nu au avut nimic de împărțit. Astfel au găsit motive de război Spania și Portugalia, anul 1640, Olanda împotriva Spaniei, Anglia contra Olandei, între anii 1654-1660 Polonia și Suedia, Ludovic al XIV al Franței atacă Belgia. Până la apariția lui Napoleon Bonaparte, în 1796, cu prima campanie în Italia, Europa a fost teatrul de operațiuni ale unui număr de peste 25 de războaie cumplite. Napoleon a purtat, în 20 de ani, peste 20 de bătălii și războaie. Până în secolul XX, cu cele două războaie mondiale, pornite tot din Europa, nemiîntânite până atunci prin amploarea și grozăviile lor, pământul ei a fost stropit cu sângele a zeci de milioane de oameni nevinovați. Nu cred că toate conflictele, de multe sute de ani între popoarele europene, nu au lăsat sechele și resentimente, și așa deodată în numai aproape 60 de ani, până încă nu s-au vindecat bine rănilor cauzate de ororile celui de Al Doilea Război Mondial, să se instau-

reze între ele o iubire sinceră, după ce ura a domnit în timpul conflictelor.

Cred că la baza acestei Uniuni stau alte rațiuni, mult mai pragmatice decât dragostea și dezinteresul. Multitudinea de limbi, peste 23 de limbi oficiale, o mare diversitate de culturi, de civilizații, de istorii și spirite, structuri temperamentale, nu pot fi adunate într-o construcție suprastatală, oricât de riguroasă ar fi ea concepută, fără să creeze conflicte.

Dar, această entitate politică economică și socială, departe de a fi funcțională, plină de ambiguități, de la statut, la structură organizatorică, de la baza economică, la regimul politic și la forma administrativă, un fel de hibrid între federație și confederație, nu cred că va fi în stare să ofere soluții viabile pentru depășirea crizei, pentru a da popoarelor speranțe de viitor. Atâta teavatură și cu alegerile europarlamentare, de parcă acestea vor aduce României salvarea de la prăbușirea spre care se îndreaptă.

Alegorie cu cele "3 timpuri"

În 19 mai 1915, moare britanicul "Lawrence al Arabiei"

Colegiul de redacție

Redactor șef coordonator:
DAN POPESCU

EUGEN IORDĂNESCU
EMIL DAVID
ILEANA ILIE

editor
GRUPUL DE PRESĂ
CONTINENT
CAMERA DE COMERȚ,
INDUSTRIE ȘI AGRICULTURĂ
A JUDEȚULUI SIBIU
NOBLESSE SRL

ISSN 1841-0707
Tel. 0269/21.81.33,
fax. 0269/21.01.02,
e-mail rondul@rdslink.ro

Articolele apărute în revistă exprimă punctele de vedere ale autorilor, care pot fi diferite de cele ale redacției.